

המצרים. אנו סבורים, כי הם מעבדים ככונה את התשובה, כדי להספיק להגיד מוקשים בשטח שבחסותנו. נציג זה"ל לצלב האדום מבקש מאנשי האו"ם להבהיר למצרים, כי ידועה כוונתם וזי אם לא תתקבל תשובה מיידית, אנו נצא מן המקום.

תוך עשר דקות חוזר נציג האו"ם ומודיע כי המצרים לא מוכנים להתיר לנו להוציא את הגופה בלי אישור שיושג בשיחות בקילומטר ה-101. אנו עולים על הרכב, שלושה מטר מן הקבר בו טמונה התשובה, ונוסעים חזרה.

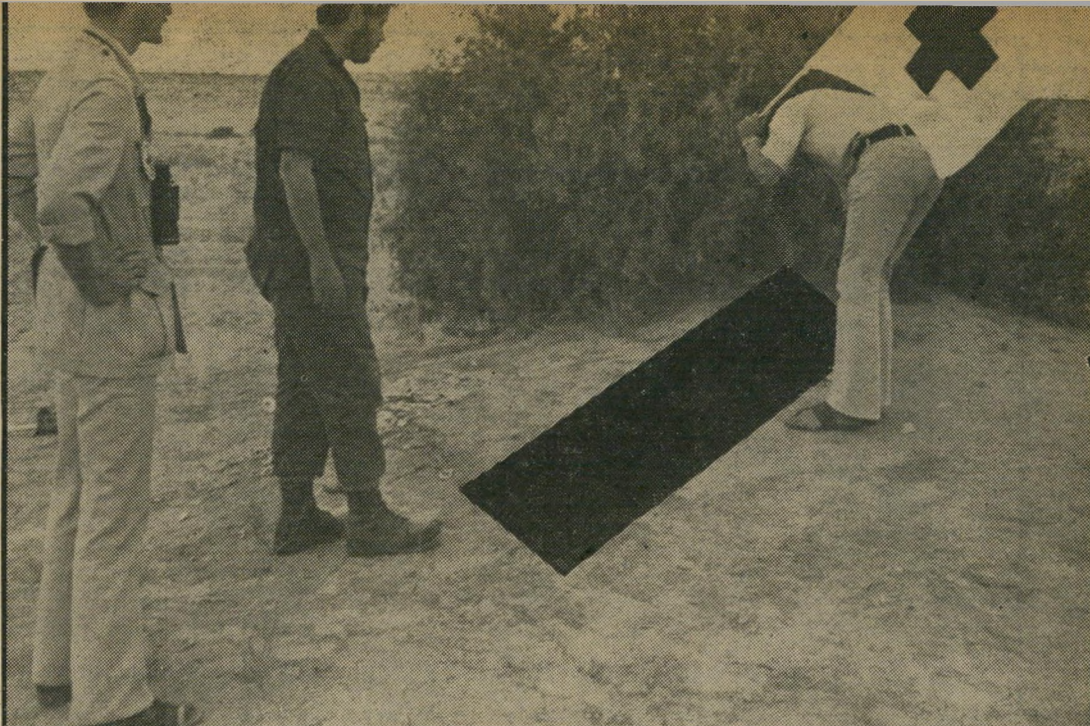
אני חוזר ליחידתי ומדווח. עתה עלינו להמתין עד להסדר בין המצרים לבינינו בדבר חילופי גופות. יום-יום אנו בקשר עם אנשי החברה קדישא. בעיקר עוסק בזאת בתל-אביב שפ"טוב, שותפו של מנחם בעבודה.

אני עולה לתל-אביב ופגש עם אברהם, ידיד נוסף של מנחם, שאף הוא ביחידת-הסיוע, אלא שנפצע קודם ומקבל עתה טיפול בתל-השומר. אנו מחפשים תמונות של מנחם, ואין. מנחם צילם כל העת רק את האחרים, ולא נשארו כימעט תמונות שלו.

אברהם מספר כי היתה לו שיחה עם גיל, בנו בן ה-9 של מנחם (למנחם שלושה בנים).

מנחם היה שייט ותיק בסירות-מיפרש, וייצג את יש"ר ראל בתחרויות בינלאומיות רבות. לפני המלחמה הבטיח לגיל סירת-מיפרש לנוער. עכשיו, משקרה מה שקרה, מוטרד גיל בגין הסירה, הוא מספר לאברהם כי אביו הבטיח לו סירה, וכי לא קיים את הבטחתו, וזה לא בסדר מצידו. גיל חושב רגע, ומוסיף: "אבל עכשיו, אם אבא לא יחזור, אוכל לשוט בסירה שלו".

אני מספר לשם-טוב על השיחה, והוא אומר, כי החל לאסוף כספים לקנות סירה לגיל, למלא את הבטחת מנחם. הסירה עולה 4000 לירות, והקלוב הימי משתתף בחלק מן המחיר. הוא מקווה להשיג את הכסף ולקיים

מצריות, כדי להביאם לקבורה תקינה. בתמונה נראים שרידי גופתו של החייל המצרי (העולם הזה מצא לנכון לכתותה במלבן שחור). משמאל: איש הצלב האדום.

מטע הצלב האדום

האדום, יחד עם חוליות החברה קדישא, מאתרים גופות

נעל צבאית. על הכביש ליד הג'יפ שערות דבוקות לכביש, ומן הג'יפ לכיוון הנעל סימני-גרירה, ובכמה מקומות שערות דבוקות. אני מביט בשערות היטב — אין ספק, אלה השערות של מנחם.

מן הצד המצרי, במרחק 100 מטר מאיתנו, מגיע ג'יפ של האו"ם. שואלים מה קורה. מתברר כי המצרים המתנינו לנו כאן אתמול משך שעתיים, לחילופי גוויות, ומשלא בא הצד הישראלי, חזרו לעורף. היום איש לא מחכה לנו, ואין הם יודעים כלל, כי צריך להחליף גוויות ולחפש נעדרים.

הממונים על החיפושים מצידנו מתרגזים. גם המח"ט המקומי הגיע, כדי לברר מה קורה. אנו מבקשים מן האו"ם להביא את המפקד המצרי המקומי, עוברת שעה, והאו"ם חוזר עם סגן מצרי.

מסבירים לו, כי אתמול ביקשו המצרים לדחות את האיתורים להיום, וכי היום כבר החלו באיתורים באיט-מעיליה ובפורט-סעיד. מבקשים ממנו להתקשר עם הממור נים עליו, ולקבל אישור לחיפושים גם כאן.

שואלים אותו מה הוא יודע על הג'יפ. הוא מספר, כי הוא חדש במקום, אבל המפקד הקודם סיפר לו כי נהג הג'יפ נהרג, וכי קברו אותו ליד הג'יפ.

כן, הוא יודע היכן הקבר. הוא מצביע על המקום עליו נמצאת הנעל, ואומר כי שם קבור הנהג. אני מביט היטב, ורואה במקום תלולית עפר קטנה. עכשיו אני בודק את הנעל ממקום עמדי, מרחק של חמישה מטרים לערך, ורואה כי היא גדולה מאוד. מנחם נעל נעליים מיספר 45, ותמיד היו לו בעיות באפסנאות להשיג נעליים מתאימות. אנו רוצים לגשת לקבר, אבל אי-אפשר. הוא שלושה מטרים בתחום מצריים.

חוטים

מובילים לגופות

המפקד המצרי הולך להתקשר עם הממונים עליו, אנו מטכסים עצה, מחליטים כי כדאי להכין כמה גופות של מצרים להחלפתן בגופת נהג הג'יפ.

אנו מתחילים לסרוק את השטח, בעיקר בין הטנקים המצריים הדפוקים, כי שם נשארו גופות. השטח היה כל הזמן בשליטה ישראלית. אנו מחפשים היטב, אבל אין זכר לגוויות, ולא לשרידי גוויות.

נכנסים לטנקים השרופים, ואין כל סימן למתים. גם ציוד חיוני נלקח, וכן הנשק. המצרים באו בלילות, ופינו את כל הגופות, וכן את הציוד החיוני.

פתאום רואים חוטי ניילון ארוכים. אני מזהה: אלו חוטי הכיוון של הטילים הנגד-טנקים המצריים. החוטים יוצאים מקבוצת-שיחים עבה, מתקרבים לשם ורואים סוללת חשמלית.

נראה כי כאן היה בסיס טילים נגד-טנקים מצרי. מביטים טוב, ורואים כמה עצמות אדם בולטות מן הקר"ק, מתוך תלולית. קוראים לאנשי החברה-קדישא המת"ר חילים להפור, בנוכחות אנשי הצלב האדום. מגלים כי כמה גופות מצריות כוסו על-ידיים בעפר, ולא בקבורה מסודרת.

אנו מארגנים קבורה צבאית לפי כללי הצלב האדום. אוספים את כל העצמות, מרכזים לפי הגופות, ומקבלים שלוש גופות עם שירי בגדי צבא מצריים, וכן אוספים חלקי ציוד מצרי. כל גופה מושמת בשק ניילון מיוחד, ונקברת בקבר לחוד. על הקבר תוקעים מוט, ומניחים עליו את כובע-הפלדה של המת. הרב מתפלל תפילת-

תפילה לחייל מצרי

פלל הרב הישראלי תפילה על המת, שהוא חייל מצרי.

קבורה, ואנשי הצלב האדום ואנו עומדים דום. עם סיום הטקס יש בידינו שלוש גופות להחלפה בגופת הנהג.

סירת-מיפרשים

לגיל

נו חוזרים לג'יפ. עוד לא הגיעה תשובה מהמצרים.

אני עולה על גיבעה ומביט במישקפת סביב, רואה סתאים, לצד דרום, שבע משאיות-מצריות נעות לאיטן, לאורך הגבול ובצד שלנו, ולידן הולכים חיילים מצריים רבים. לא ברור מה הם עושים, כנראה זורעים מוקשים ומנצלים את הנוכחות שלנו ושל הצלב האדום במקום, בידיעה כי לא יירו עליהם.

למקום הגיעו בינתיים גם הרב הראשי לצה"ל מרדכי פירון, שהגיע כדי לראות מדוע מתעכבים החיפושים במקום, מדווחים מחליטים להזהיר את

על הקבר מניחים את כובע-הפלדה של ההרוג כשהוא נעוץ על מוט. ליד הקבר עוסקים אנשי החברה קדישא הצבאית בהכנת קבר שני, של חייל מצרי.

את ההתחייבות של שותפו לבנו.

ביום ראשון, 25 בנובמבר, התירו המצרים את הוצאת הגופה, שהובאה למכון הפתולוגי בבאר-שבע. היא זוהתה לפי גודל הרגל, תיקוני השיניים וסימנים אחרים, כגופתו של סמל מנחם, שנעדר מאז יום 10 באוקטובר. למחרת הובאה הגופה לקבר בבית-הקברות הצבאי בבאר-שבע.

שמעתי כל זאת כשבאתי לחוליית הרבנות, המטפלת באיתור נעדרים, למסירת עדות על ביקורי במקום. היתה שעת-ערב מאוחרת, כשיצאתי מהמקום.

הדברים לא יהיו אותו הדבר עכשיו, חשבתי. בלי מנחם נהיה כבניין בלי אבן-פינה, ביחידת המילואים. אחד מ- המחר שמשלמת ציפורה ושלושת בניה על השגיאות של הממשלה הארוורה הזאת.

כל שכם, שארם אל-שיין ועתיקות משה דיין לא שוות שעה משערות ראשו של מנחם, הדבוקות לכביש ליד קנטרה.